

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
28 februari 2018

Onderwerp
Experiment
Kwalificatiestructuur:
ruimte voor de Regio

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/MR/bs/
ATR0074/2018-U023

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 6 februari 2018 is het Besluit experiment beroepsopleidingen en kwalificaties met een regionale specialisatie mbo voor advisering voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR). Het onderhavige experiment is onderdeel van een verkenning naar de (eventuele) beperkende werking van de huidige mbo-kwalificatiedossiers voor innovatie en regionale invulling van het mbo-onderwijs. Met het experiment wordt ruimte geboden aan mbo-instellingen om in samenwerking met het bedrijfsleven regionale kwalificaties op te stellen en op grond daarvan onderwijs te verzorgen. Met dit besluit worden de vereisten geregeld waaraan mbo-instellingen moeten voldoen om deel te kunnen nemen aan het experiment. Er kunnen maximaal 15 instellingen deelnemen, de regeling loopt van 1 augustus 2019 tot en met 31 juli 2025. Het besluit treedt in werking op 1 januari 2019. Hiermee wordt afgeweken van een aantal bepalingen van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

1. Nut en noodzaak

Het college constateert dat nut en noodzaak van het experiment onderbouwd zijn. Volgens de nota van toelichting is op de arbeidsmarkt sprake van een toenemende dynamiek als gevolg van technologisering, robotisering, automatisering en verduurzaming, die ertoe kan leiden dat de mismatch tussen het aanbod van (mbo-)gediplomeerden en de arbeidsmarkt vergroot wordt. Het experiment geeft mogelijk een antwoord op de vraag welke aanpassingen op termijn kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige en responsieve kwalificatiestructuur voor het mbo. In navolging van adviezen van de SER en de Onderwijsraad is gekozen voor een regionale focus bij de aanpak van de mismatch tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Zo wordt er gewezen op het advies van de Onderwijsraad om het eigenaarschap van het onderwijs nadrukkelijker te beleggen op het niveau van docenten(teams), om in te kunnen spelen op regionale of lokale vraagstukken, en het versterken van de kwaliteit en innovatie. Het doel van het experiment is, aldus de toelichting, om na te gaan of regionale beroepsopleidingen, kwalificaties en keuzedelen, leiden tot:

- a. verbetering van de aansluiting tussen onderwijs en regionale arbeidsmarkt.
- b. vergroting van het eigenaarschap van docenten en werkgevers met betrekking tot de inhoud van het onderwijs.
- c. versterking van de kwaliteit en innovatiekracht van het onderwijs.

Kwalificaties

In artikel 6, tweede lid, van het besluit wordt verwezen naar een overzicht van (10) landelijke kwalificaties waarop een regionale kwalificatie gebaseerd moet zijn. Voor een eventuele afwijking van deze kwalificaties is de toestemming van de minister nodig. In de stukken is echter niet beargumenteerd waarom gekozen is voor de genoemde kwalificaties.

1.1 Het college adviseert aan te geven waarom voor deze 10 landelijke kwalificaties is gekozen. Daarbij aan te geven wat de verwachting is bij deze kwalificaties in het licht van de beleidsdoelen van het experiment.

2. Minder belastende alternatieven

Uit de toelichting blijkt niet dat gekeken is naar minder belastende alternatieven. Dit experiment wordt beschouwd als onderdeel van een reeks experimenten met het oogmerk de aansluiting tussen het mbo-onderwijs en de arbeidsmarkt te versterken. In dit verband wordt het experiment cross-over kwalificaties genoemd, de pilots voor certificaten voor de beroepsgerichte onderdelen van een kwalificatie, het experiment gemengde leerweg bol-bbl en de keuzedelen. Voor de monitoring en evaluatie van dit experiment wordt aangesloten bij de al lopende evaluatie van twee beleidsinterventies: de wet doelmatige leerwegen en de herziening van de kwalificatiestructuur van het mbo. Zodoende wordt geborgd dat dit experiment in de context wordt geplaatst van de andere experimenten die de kwalificatiestructuur betreffen, aldus de nota van toelichting. Er wordt een stuurgroep gevormd, onder voorzitterschap van de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB), die zicht gaat houden op de voortgang van de verschillende vernieuwingstrajecten. Deze aanpak ten behoeve van monitoring en evaluatie biedt de gelegenheid om bij de vele ontwikkelingen in het mbo te kijken naar de ervaren regeldruk en mogelijk minder belastende alternatieven.

2.1 Het college adviseert, in het kader van de lopende monitoring en evaluatie, de beleidsinterventies en experimenten in samenhang te beoordelen op werkbaarheid en ervaren regeldruk. Het college adviseert te kiezen voor het minst belastende alternatief voor de uitvoering.

3. Werkbaarheid

Het college constateert dat veel aandacht is besteed aan de werkbaarheid van het experiment. Waar mogelijk worden de mbo-instellingen gefaciliteerd en in de aanloopfase worden de instellingen ondersteund door een procesbegeleider van OCW. De aanloopfase (2018) is, volgens de nota van toelichting, nodig om met alle betrokken partijen - studenten, opleiders, bestuurders en regionale werkgevers – te kijken naar de ervaringen bij het ontwikkelen van de (regionale) kwalificatie, en de benodigde capaciteit en ondersteuning hiervoor.

De uiterste datum waarop voor het studiejaar 2019/2020 een eerste (deel)aanvraag bij het ministerie ingediend moet zijn, is 31 januari 2019. Voor de eerste groep deelnemende mbo-instellingen maximaal vijf - voor het studiejaar 2019/2020 is de voorbereidingsperiode dus kort.

Een te korte voorbereidingsperiode heeft negatieve gevolgen hebben voor de uitvoerbaarheid van het experiment.

3.1 Het college adviseert inzichtelijk te maken of de planning voor deelname aan het experiment voor het studiejaar 2019/2020 voor alle betrokken partijen in het onderwijs en (regionale) bedrijfsleven hanteerbaar en haalbaar is.

4. Gevolgen regeldruk

Het college constateert dat de gevolgen voor de regeldruk zijn berekend. ATR heeft een onderbouwing daarvan apart ontvangen. De gevolgen voor de regeldruk zijn echter nog niet volledig in beeld gebracht. Onderstaande aandachtspunten betreffen de inzet van studenten, werkgevers en de mbo-instellingen zelf.

- Bij de inzet van mbo-studenten gaat het om kennisneming van het experiment en, bij eventuele deelname om de betrokkenheid bij de voorbereiding, monitoring en evaluatie van het experiment. De inzet van studenten is echter niet in de berekening opgenomen.
- De vereiste betrokkenheid van de werkgevers is essentieel en substantieel te noemen. Volgens het besluit is de betrokkenheid van werkgevers vereist bij het ontwikkelen van de regionale kwalificatie. De instelling is daarbij verplicht een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten met de betrokken werkgevers, waaruit blijkt dat er voldoende praktijkplaatsen zijn voor de desbetreffende regionale beroepsopleiding en er in de regio voldoende arbeidsmarktperspectief is voor de afgestudeerden van die opleiding. Uit de berekening is deze inzet van de werkgevers echter niet af te leiden.
- Het aantal uren dat voor een instelling is berekend om de regionale kwalificatie tot stand te brengen, is te gering, onder andere omdat in de berekening wordt uitgegaan van 10 deelnemende instellingen, in plaats van 15. Daarbij lijkt het aantal uren dat is berekend voor de verwachte inspanning van een mbo-instelling gebaseerd te zijn op de aanvraagprocedure bij het ministerie, en niet op een inschatting van het totaal aantal uren dat nodig is om de regionale kwalificatie daadwerkelijk tot stand te brengen.

4.1 Het college adviseert de gevolgen voor de regeldruk volledig in beeld te brengen en de nota van toelichting daarop aan te passen.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Het voorstel indienen, nadat met het adviespunt rekening is gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris